

BÚCSÚ MESTERÜNKTŐL

Hoványi Gábor egyetemi magántanár, tanszékvezető, a közgazdaságtudományok doktora 90. életévében elhunyt.

Hoványi Gábor 1990 óta állt szoros kapcsolatban a Pécsi Közgazdaságtudományi Karral. Előbb címzetes egyetemi docensként, majd 1996-os habilitációja után egyetemi magántanárként, közben 1990 és 2000 között tanszékvezetőként, 1996-2006-ig a kari Habilitációs Bizottság tagjaként szolgálta a Kart. Tevékenységét a Kar 1999-ben, a jelölt 70. születésnapja alkalmából rendezett tudományos emléküléssel és a Pro Facultate Oeconomiae-díj odaítélésével ismerte el.

Hoványi Professor Úr több évtizeden keresztül oktatóként is erősítette intézményünket. A Magyar Tudományos Akadémia Ipar- és Vállalatgazdasági Kutatóintézete és a pécsi Kar együttműködése közös, akadémiai tanszék létrehozásában öltött testet 1988-ban. Az ily módon létrejött Ipargazdaságtan Tanszék működése modellértékűvé vált az akadémiai intézetek és az egyetemek oktatási kapcsolatainak formalizációjában. A tanszék tevékenységében a súlypontok áthelyeződését Hoványi Professor Úr azon felismerése jelentette, amely a vezetési tanácsadás egyetemi oktatása iránti igényeket jelenítette meg. A Tanácsadás Tanszék kezdeményezése jó támogatókra talált a Vezetési- Szervezési Tanszék oktatóiban, és így vált igazi sikertörténeté a Karon a Vezetési Tanácsadás Specializáció. A tanulmányaikat befejezett specializációs hallgatók tudása a munkaerőpiacon igen jól hasznosítható a mai napig. A specializáció oktatása mögött közreműködők, támogatók széles köre állt. A nemzetközi tanácsadó cégek képviselői mellett a tanácsadói szakma magyar partnerei is támogatták e képzést.

Hoványi Gábor évtizedes kutatási/oktatási tapasztalatai, egy termékeny életpálya eredményei és bölcsessége teszik megalapozottá mindenkori válaszait.

A hallgatók és az oktatók a Professor Úr által megszerzett anyagi hozzájárulásokban „fürödtek” ebben az időben.

Az általa vizsgált témák száma sok és szerteágazó. Szakirodalmi munkásságának legfontosabb területeit mutatam be a következőkben.

A Professor Úr 1976-tól publikált a Vezetéstudományban, közel 20 írása jelent meg e folyóiratban. Első cikkeit

*„Tudjuk mi rég, mily könnyű,
mit mondanak nehéznek
és mily nehéz a könnyű,
mit a medvék lenéznek”*
(Kosztolányi Dezső: Esti Kornél éneke)

a polgári vezetési elméletekről és a gyakorlat kritikájáról éppen itt jelentette meg. A Vezetéstudomány 1977. 3. és 5. számában találkozunk az amerikai és az angliai vállalati problémák elemzésével, a legújabb angol-amerikai vezetési módszerek bemutatásával. A Professor Úr – ha egy téma felkeltette érdeklődését – sok helyen megmérettette annak mondanivalóját, fejleszthetőségét. Későbbi cikkeit előadta konferencián, az adott téma más közelítésben megjelent a folyóiratokban (Vezetéstudomány, Marketing és Menedzsment, Ipargazdasági Szemle, Magyar Tudomány, Közgazdasági Szemle stb.), majd az általa önállóan kiadott könyvekben.

1982-ben jelent meg a KJK-nál a „Vezetési modellek” című könyve. A könyvet Susánszky János lektorálta. A feltételek – követelmények – feladatok (FKF) modellben megfogalmazottak a mai napig hasznosak. „A vezetőnek folyamatosan figyelnie kell a feltételek alakulását, s ezeket értelmeznie kell követelmény- és feladatrendszerében” (25. o.). Ábrái, táblázatai kifejezőek, sokatmondóak. Nincs kifejezetten általánosan érvényes vezetői személyiség-típus, ezért nem lehet a személyiségjegyeknek olyan összessége, amely megadja az ideális vezetőt. Az FKF modellben a vezető személyiségét négy szférában ragadja meg: 1. az alkat, 2. a motiváció, 3. az ismeret és készség, 4. a magatartás szférájában. A könyv az egyes modellek ábrázolásával, elemzésével, folyamatainak rendezésével a szakma kiváló művelőjévé tette a szerzőt. Arra hívja fel a figyelmet, hogy a modellek technikai kialakításának és működésének elve érvényes a szocialista vállalat vezetésében is. Ez a megközelítés jellemző akkor is, amikor a vállalatok innovációs készségeit elemzi.

Empirikus kutatásait összegezve, felhívja a vállalatok vezetőinek figyelmét a vállalatuk és saját személyük „önvizsgálatának” fontosságára. Megállapítja, adatokkal bizonyítja, hogy az innovációs készség és néhány vállalati eredményességi mutató szoros kapcsolatban áll.

A Professor Úr szívesen tanulta és használta az esettanulmányokat. Esettanulmányai az azokhoz kapcsolódó kiegészítések, adatok, táblázatok és kérdések most is alaposágát, külföldi tapasztalatainak integrálását, kíváncsiságát, folyamatos tanulsvágyát mutatják. Vezetőképző programokon szerzett diplomát a Bradford és a Harvard University-n.

A „Gondolatok a szervezet menedzseléséről” (1998) c. írása a nemzetközi MBA-képzésben használt tananyagok kreatív feldolgozása, interpretálása. Minden esettanulmánya továbbgondolásra ösztönzi az olvasót, irányítja abban, hogy miről tűnődhet el az egyes esetek kapcsán. Az esetek kreatív menedzsmentmeditációk.

Az oktatás során mindenkor párosította a hasznosat az érdekessel. Ez a hitvallás jellemzi a „Sikerkovácsok: Képzelt riport egy nemzetközi menedzsmentalkalmazóról” (2004) című könyvét. A könyvről Kornai Gábor írja: egyaránt szól menedzserekhez és munkatársaikhoz. Érdekes stílusban megírt szakkönyv, amely hozzásegíti az olvasót a vezetői feladatok hatékony megoldásához.

2001-ben jelent meg a „Globális kihívások – menedzsmentválaszok” című könyve. Ebben a globalizáció lényeges kérdéseire mutatott rá és arra, hogy a globalizációs folyamatokban keresni kell a lehetőségeket és azokat kell saját hasznunkra fordítani, a kihívásokra jó választ adni. Egyetemi előadásain gyakran hallottuk tőle: „Ha válságba jutsz, ebből biztosan hasznot húz valaki – hát miért ne te legyél az?”

Szívesen fogjuk kezünkbe a Gazdálkodástani Doktori Program keretében készült könyvét is.

Hoványi Gábor karunkon végzett sokéves oktatási tapasztalatának és széles körű nemzetközi menedzsment-

ismereteinek különleges és sikeres ötvözése a „Menedzsmentmeditációk” (2002) című könyve. A menedzsment legkülönbözőbb problémáit érzékeltető játékos helyzetekkel és történetekkel ösztönzi az olvasót a meditálásra.

Itt is és az egyetemi oktatás másik nagyszerű „tan-könyvében”, a „Menedzsment tanácsadás” (1997) című írásában újra megjelennek a különböző vezetési modellek és folyamatábrák. A Menedzsment Tanácsadás (MACO) szak (specializáció) sok évig tanulta ebből a könyvből a szakmájához elengedhetetlenül fontos ismereteket.

Abban is segített bennünket, hogy további rangos könyvek szülessenek a tanszék és a szakma képviselőinek tollából. Tanár Úr megtanított minket különbséget tenni fontos és jelentéktelen dolgok között. Ő nem csak a halálos ágyán dőbent rá, hogy mit kell komolyan venni: tisztelte a szakmáját, az időt, a barátait, az egészséget.

Hoványi Gábor szakirodalmi munkássága sokszorosán gazdagabb és sokrétűbb annál, mint amit a fenti megemlékezés érintett. Hosszú, munkával teli élet zárult le a halálával.

Tisztelt és Szeretett Professzor Úr! Mi még sokat beszélgetünk Veled, emlékedet örökké őrizzük! Nyugodjál békében!

Pécs, 2019. június 14.
(Dr. Farkas Ferencné)